

ชื่อวิทยานิพนธ์	บทบาทการศึกษาอิสลามในการเผยแผ่ความเข้าใจอิสลาม : ศึกษากรณีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาในจังหวัดยะลา
ผู้เขียน	นายอิรฟาน หะยีลาปะ
สาขาวิชา	อิสลามศึกษา
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทการเรียนการสอนด้านความเข้าใจในการตะอวะฮ์อิสลาม จากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา โดยมีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องทางด้านศาสนาอิสลาม และด้านอื่น ๆ ส่วนในการวิจัยเชิงสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 338 คน ด้วยกันคือ ครูใหญ่และรองครูใหญ่ 16 คน อูstadah 20 คน ส่วนที่เหลือนอกจากนี้จะเป็นนักเรียน การเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์คน และการสังเกตการณ์ในเรื่องการเรียนการสอน และการตะอวะฮ์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ : 1) การเรียนการสอนของวิชาฟิกฮ์ และหลักการของศาสนาแต่ดั้งเดิม ในที่นี้คือความรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอยู่นั้น จะเห็นได้ว่าบางส่วนนั้นจะปฏิบัติตามหลักการของอิหม่ามชาฟีอีห์ แต่ก็ยังมีผู้รู้ โต๊ะอิหม่าม และอูstadah จะให้เปิดรับหลักการของอิหม่ามอื่น ๆ ด้วย แต่อย่ารับข้ามจากหลักการของอะฮ์ลิซุนนะฮ์วัลญามาอะฮ์ เพราะอยากให้เปิดใจให้กว้าง อย่ามองแคบในเรื่องศาสนา และให้ห่างไกลจากความขัดแย้งในเรื่องนี้ เพราะกลัวว่าจะเป็นปัญหากับบางกลุ่มยังไม่สามารถยอมรับได้ 2) การเรียนการสอนอิสลามจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญในทุกระดับชั้นถือเป็นความรับผิดชอบอันยิ่งใหญ่ที่สำคัญคือ การสร้างความเข้าใจด้านการตะอวะฮ์อิสลามให้กับประชาชาติทั้งที่เป็นการชี้แนะ และนำพาพวกเขาสู่เป้าหมายโดยหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่ไม่ดี และสิ่งที่คลุมเครือต่างๆ 3) กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการตะอวะฮ์ ในความหมายที่ครอบคลุม คือ การตะอวะฮ์ จนกว่าพวกเขาจะได้รับการดำเนินชีวิตที่แท้จริงตามหลักการอิสลาม 4) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามให้ความสำคัญกับการแต่งกายของนักศึกษาซึ่งถือเป็นการบ่งบอกถึงการยึดมั่นต่อหลักการศาสนาอย่างเคร่งครัดทั้งยังถือเป็นการสร้างคนให้มีคุณธรรม และจริยธรรม 5) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจำเป็นที่จะต้องมีเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่ถูกต้อง เพื่อวัตถุประสงค์ของการตะอวะฮ์ 6) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะต้องสร้างความเข้าใจด้านการตะอวะฮ์ที่ถูกต้องและจำเป็นที่จะต้องให้แก่นักเรียน 7) การตะอวะฮ์อิสลามที่ถูกต้อง คือ การมีจุดยืนที่ถูกต้องในด้านวิธีคิดและวิธีดำเนินการ หรือภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติออกห่างจากสิ่งที่เลวทราม เพราะเป็นการ

เรียกร้องเชิญชวนสู่ความดีต่อการให้เอกภาพในการภักดีต่ออัลลอฮ์ ^ﷻ เพื่อจะได้รับความปลอดภัย
ปรานทั้งในโลกนี้และโลกหน้า.

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Thesis Title	The Role of Islamic Education in Understanding of Islamic Call (Da'wah): A Case Study of Religious Schools Situated in the Province of Yala
Author	Mr.Irfan HayeLapeh
Major Program	Islamic Studies
Academic Year	2007

ABSTRACT

This study aims at studying the various roles of the Islamic learning, especially its role in Da'wah (Islamic Call), and the status of the Religious Schools in the Province of YALA, in the Southern Region of Thailand. The samples of the study were about 338 subjects collected randomly, 18 subjects were school directors and vice directors, 20 subjects were teachers, and the others were scholars and thinkers. It is a joint documentative and field research in which the different opinions and sayings of the scholars, thinkers and school directors have been collected in view of examining the aspirations of the schools, and finding out some convenient solutions for the enhancement of the students' learning and intellectual level.

The main findings of this research are as follows: 1) the jurisprudence learning in the area depends on the Shafi'ite school, but some scholars in the Area are attempting to encourage the public to accept the opinions of other schools which are in the line of the Sunnah and parties in order to be open minded and avoid fanaticism. 2) that the Islamic learning has passed through few steps each of which has its own significance. It assumed many responsibilities and faced many challenges; but the education has survived and persisted. 3) that the good understanding of Islamic call is requested for non-Muslims as well as for Muslims themselves in order to shed light on the Islamic noble values. 4) Islamic Schools are considered as the basis to revive the religious consciousness among students. Islamic schools also build students' personality. 5) curriculum is the corner - stone of the educational system. Therefore, educators and experts should pay attention to this element in order to enhance the educational system in our society. 6) there are strong correlations between the Islamic educational system and the Da'wah. This is the reason why the Islamic schools stress

on this point. 7) The authentic Islamic Da'wah has a right method far from extremism and terrorism, because it is a call to the oneness of Allah (Tauhid) in order to bring mankind to live in harmony in this world and the Hereafter. It is not, at all, a call for discord among the humankind.

Prince of Songkla University
Pattani Campus

عنوان الرسالة	دور التعليم الإسلامي في فهم الدعوة الإسلامية:
	دراسة وضعية المدارس الدينية في ولاية جالا
الباحث	عرفان محمد حاج لافيه
التخصص	الدراسات الإسلامية (أصول الدين)
العام الجامعي	١٤٢٨هـ - ٢٠٠٧م

المستخلص

يهدف البحث إلى دراسة أدوار التعليم الإسلامي المتعددة؛ مركزاً عليها في فهم الدعوة الإسلامية، وكذا وضعية المدارس الدينية في إحدى الولايات الجنوبية بمملكة تايلند المتمثلة بولاية جالا، وهو بحث مكثي وميداني؛ جُمعت فيه آراء وأقوال العلماء والمفكرين ومدراء المدارس والطلبة، وقد أجريت الدراسة الميدانية على مجموعة أفراد العينة التي تم اختيارها بطريقة عشوائية، إلى أن بلغ عددها ٣٣٨ عينة، منها ١٦ عينة من المدراء ونوابه، و ٢٠ عينة من الأساتذة، والأخرى موزعة على بقية الفئات التي تم ذكرها؛ وذلك لأجل البحث عن تطلعات المدارس المستقبلية، وإيجاد حلول مناسبة للإرتقاء بالمستوى التعليمي الثقافي والديني لدى الطلبة، ولبناء الجيل المنشود المتمكن من مواكبة العصر.

ومن أبرز النتائج التي توصل إليها الباحث ما يلي: (١) إن التعليم الفقهي وأصوله لدى عامة شعوب المنطقة يتضح أنه معتمد على مذهب الإمام الشافعي رحمه الله، إلا أن هناك محاولات من قبل العلماء والأئمة لهم لتقبل المذاهب الأخرى في ضمن أهل السنة والجماعة؛ وذلك لأجل الإنفتاح وعدم التضيُّق في أمور الدين، ولأجل تجنب الإختلافات أو التعصبات التي قد ينتج منها إلى عدم الحصول على العلم الصحيح.

(٢) أن التعليم الإسلامي مرّ في عدة مراحل، لكل مرحلة ميزتها ووضعيتها حيث حمل على عاتقه مسؤولية عظيمة، هي أسمى أمانى الأمة وذلك بتفهم الدعوة الإسلامية

بإرشاداتها وأهدافها، وتنبه الناس من المغالطات والشبهات. (٣) أن التفهيم الصحيح في غاية الأهمية، وأنه ليس متوقفاً لغير المسلمين وإنما لأبناء الإسلام أنفسهم كذلك، حتى تظهر الحقيقة المرجوة من خلالها، وسمتها النبيلة تجاه العالم أجمع. (٤) إن المدارس الدينية ومعاهده بمختلف مراحلها تعتبر هي الركيزة الأهم لإحياء الوازع الديني لدى الطلبة، وهي المسئولة عن تكوين الشخصية الاجتماعية في المستقبل، لأنها بمثابة مراكز التعليم والتربية والإصلاح. (٥) أساس بنية التعليم المدرسي يعتمد على المقررات الدراسية ومناهجها التعليمية، التي تنبثق منها العلوم والمعارف، لذا تعتبر هي النقطة الفاصلة في تحديد مستوى ثقافة الطلبة، فالأمر يحتاج إلى عناية ودراسة خاصة؛ حتى تتبع تلك الثقافات المختارة في ربوع أجيالنا. (٦) وجود روابط عظيمة بين التعليم الإسلامي المتمثل في المنهج الدراسي وبين الدعوة؛ لذا تقوم المدارس على نهج واحد هو نشر الدعوة وتفهمها، وتختلف في المضمون، فموقفها تجاه الإصلاح والتطور مرجو، إلا أن التوفيق والحظ قد حالف البعض دون الأخرى. (٧) الدعوة الإسلامية الصحيحة لها منهج سليم في الفكر والأسلوب، وبعيدة عن التطرف والاعتداء والإرهاب؛ لأنها دعوة سلام في دين السلام، ودعوة خير إلى توحيد العبودية لله سبحانه، لينعم عليهم بالسعادة في الدارين، ولم تقم أبداً إلى التفرقة بين أبناء آدم، بل إلى التوفيق فيما بينهم، ولها منهج أيضاً في المجتمع يتمثل في مساندة النهضة والتقدم الحضاري، ومحاربة العبث والجهل والتخلف.